

ת"פ 53338/12/17 - מדינת ישראל נגד א ל - נוכח

בית משפט השלום בקריית גת

31 אוקטובר 2018

ת"פ 53338-12-17 מדינת ישראל נ' ל

בפני כב' השופטת נגה שמואל-מאיר, סגנית הנשיאה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ מר משה אדרי, מתמחה - נוכח

נגד

א ל - נוכח

ע"י ב"כ עו"ד דוד כץ - נוכח

גזר דין

א. רקע עובדתי

1. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירה של **תקיפה הגורמת חבלה ממש**, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") ובעבירה של **איומים**, לפי סעיף 192 לחוק העונשין. כפי הנטען בחלק הכללי לכתב האישום המתוקן, הנאשם והמתלוננת הינם אחים אשר במועד הרלבנטי לכתב האישום התגוררו בבית אמם ב***. וכך, על פי הנטען בכתב האישום המתוקן, ביום 23.12.2017 בסמוך לשעה 11:30, התארחו הנאשם והמתלוננת עם בני משפחה נוספים בבית אחיהם ב***. במועד ובמעמד האמורים, ביקשה המתלוננת מבנו של הנאשם, שהינו קטין, להנמיך את עוצמת הרעש בטאבלט. אז, התעצבן הנאשם ואיים על המתלוננת באומרו לה: "עוד הפעם היא תדבר עם הילד שלי או תסתכל עליו אני ארצח אותה.. אם את הולכת למשטרה אני חותך אותך לגזרים.. גם אם יעצרו אותי יום יומיים המשטרה, אני יוצא משם ורוצח אותך, גם ככה אין לי מה להפסיד". עוד נטען, כי בסמוך לכך, תקף הנאשם את המתלוננת בכך שדחף אותה, נגח בפניה ובעט בה מספר פעמים. כתוצאה ממעשיו אלו של הנאשם המתלוננת דיממה מפניה.
2. הצדדים לא הגיעו להסדר בעניין העונש, אך הוסכם כי הנאשם יופנה לשירות המבחן וכי כל צד יטען לעונש כראות עיניו.
3. **בעניינו של הנאשם הוגשו ארבעה תסקירים מאת שירות המבחן** ומטעמים של צנעת הפרט מצאתי שלא להביא בגוף גזר הדין את כל המפורט בתסקירים, לבד מלציין כי בהתייחסו לביצוע העבירות, הנאשם הודה בפני שירות המבחן בביצוע והצטער על התנהגותו תוך שהביע תחושות של בושה ואשמה (ואף הסכים ליטול חלק בהליך של "צדק מאחה" עם המתלוננת שבסופו של דבר לא יצא אל הפועל).
4. בסופם של התסקירים, התרשם השירות כי הנאשם אינו רואה צורך בסיוע בתחום האלימות שכן אינו תופס את עצמו כאדם אלים ותוקפני וכי ללא סיוע של גורם טיפולי מן הלה עדיין נשקפת רמת מסוכנות מסוימת להמשך קשר קונפליקטואלי עם המתלוננת. עוד מצין השירות, כי גורמי הסיכון בעניינו של הנאשם אף באים לביטוי בהתמודדותו של הלה לאורך השנים עם משברי חיים, העדר יציבות תעסוקתית וקושי במציאת משמעות בחיים. לצד אלה, מצין השירות את הגורמים ממתי הסיכון בעניינו של הנאשם, ובכלל זה, את יכולתו לתפקד כדמות אב מיטבית חרף נסיבות חייו המורכבות; השקעת המשאבים מצדו והמוטיבציה להוות דמות משמעותית עבור בנו; העדר מעורבות פלילית והיכולת שגילה מלהימנע מלהסתבך בפלילים לאורך השנים. משכך, המליץ השירות על ענישה הרתעתית מחד גיסא, וככזו שתחזק את יכולתו של הנאשם תוך נתינה לקהילה מאידך גיסא, בדמות צו של"צ בהיקף של 150 שעות ומאסר מותנה.
5. **מחוות דעת הממונה על עבודות השירות**, אשר הוגשה בעניינו של הנאשם, עולה כי הלה אינו כשיר ואינו

מתאים לביצוע עבודות שירות בשל מצבו הרפואי.

ב. טיעוני הצדדים

6. באת כוח המאשימה עמדה על חומרת מעשיו של הנאשם, ובכלל זה על חומרת החבלות שנגרמו למתלוננת ועל הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מהם. לאחר שהפנתה לפסיקה מטעמה (להלן הפנתה לשני פסקי דין שבאחד מהם נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 14-3 חודשי מאסר מבלי שציינה מהו מתחם העונש הראוי לשיטתה), ביקשה המאשימה מצד אחד, לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל הבעת הצער והחרטה שהביע הנאשם ובשל הבנתו את חומרת המעשים ומצד שני, שלא להיעתר להמלצת שירות המבחן בהעדר שיקולי שיקום - ולהשית על הנאשם ענישה בדמות 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה, התחייבות להימנע מביצוע עבירה ופיצוי למתלוננת.

7. במסגרת הראיות לעונש הציגה המאשימה תצלומים המתעדים את החבלות שנגרמו למתלוננת כתוצאה ממעשיו של הנאשם (ת/3) ואת גיליון רישומו הפלילי של הנאשם (ת/2).

8. מנגד, בא כוח הנאשם עתר לאמץ את המלצתו העונשית של שירות המבחן, תוך שנמנע אף הוא מלהתייחס למתחם העונש ההולם ומלהציג פסיקה רלבנטית. את עיקר טיעוניו מיקד הסנגור בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובכלל זה, בעברו הפלילי שהתיישן אך לא נמחק; היותו אב יחידי לבנו הקטין; הבעת הצער והחרטה שהלה הביע על מעשיו; המוטיבציה שהביע להשתתף בהליכי "צדק מאחה" עם המתלוננת שלא הסתייע בשל סירובה של המתלוננת; ובנסיבות ביצוע העבירה ובכלל זה כי המתלוננת עובר לתקיפתה על ידי הנאשם התפרצה על בנו הקטין, מה שבתורו הוביל את הנאשם לאיבוד עשתונות. עוד לטענת ההגנה יש לקחת בחשבון את העובדה כי המתלוננת לא התלוננה על אתר.

9. הנאשם אשר קיבל את "זכות המילה האחרונה", שיתף בקורות חייו ובכך שאשתו עזבה את הבית לפני 7 שנים ומאז הוא ובנו הקטין מצויים בטרומה; כי הוא עמד בכל התנאים המגבילים שהוטלו עליו וכי הוא מבקש לאמץ את המלצתו של שירות המבחן שהתרשם הימנו לטובה. עוד מסר הנאשם כי הוא מצטער ומביע חרטה על מעשיו וכי הדבר אינו מאפיין אותו; כי הוא היה מעוניין ליטול חלק בהליך של "צדק מאחה" עם המתלוננת ואולם הלה סירבה לכך. עוד ציין הנאשם כי כעת הוא אינו מעוניין בכל קשר עם אחותו המתלוננת וכי הוא אינו מתכוון לשוב ולהתגורר בבית יחד עמה שכן הוא שכר דירה ועובד לפרנסתו.

דיון והכרעה

ג. קביעת מתחם העונש ההולם

10. בסימן א'1 לפרק ו' בחוק העונשין, אשר הוסף לחוק העונשין במסגרת תיקון מס' 113, נקבע **עקרון ההלימה** כעקרון המנחה בענישה. לאמור, ניתן משקל בכורה לשיקולי גמול, ונקבע כי בראש ובראשונה על העונש להלום את חומרת העבירה בנסיבותיה ואת מידת אשמו של הנאשם (ר' גם ע"פ 1523/10 **פלונית נ' מדינת ישראל**, (18.04.2012); וע"פ 452/14 **ניסים דבוש נ' מדינת ישראל**, (03.04.2014)). מכל מקום, כאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

11. בהזדמנות זו אציין, אף שנדמה שהדבר מובן מאליו, כי כמצוות סעיפים 40ג(א) ו-40ג(א) לחוק העונשין, יש לקבוע בעניינו של כל נאשם **מתחם עונש הולם אחד**, בגין מכלול המעשים המיוחסים לו. הדברים אמורים בשים לב ל"מבחן הקשר ההדוק" וליתר מבחני העזר אשר נקבעו לעניין זה בפסיקתו של בית המשפט העליון (ר' למשל, דעת הרוב בע"פ 4910/13 **אחמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל**, (29.10.2014); וע"פ 1261/15 **יוסף דלאל נ' מדינת ישראל**, (03.09.2015)). שכן, העבירות המיוחסות לנאשם בוצעו כלפי אותה המתלוננת ובסמיכות של זמן ומקום ולמעשה מדובר ב"אירוע מתגלגל" אחד. יוצא אפוא כי ישנו "קשר הדוק" ביותר בין העבירות, והשקפה על כל אחת מהן כמהווה אירוע העומד בפני עצמו תהיה מלאכותית במידה רבה. מה עוד, שגם המאשימה לא טענה אחרת.

12. מבחינת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים, בעצם ביצוע עבירת התקיפה, פגע הנאשם בזכותו של כל אדם לשלמות גופו וכבודו, ובזכותו להגנה מפני אלימות ולשמירה על בטחונו האישי. למרבה הצער, גואה האלימות ברחבי הארץ, ופעמים רבות בשל סיבות של מה בכך, ועל בית המשפט להרים את תרומתו במלחמה נגד רעה חולה זו (ראו: ע"פ 4173/07 פלוני נ' מדינת ישראל, (16.08.2007)).
- בכל הנוגע לעבירת האיומים, הערך המוגן שעליו נועד להגן האיסור הקבוע בסעיף 192 לחוק העונשין, הוא שלמות נפשו של האדם ושמירה על חופש הפעולה שלו, כאשר האיום מושמע במטרה מוסווית להניא המאויים מפעולה מסוימת או להביאו לכדי פעולה אשר תגשים את רצונותיו של המאיים (ראו בעניין זה דבריו של כב' השופט א' גולדברג בע"פ 103/88 משה ליכטמן נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(4) 373, 379 (1989)).
13. בכל הנוגע למידת הפגיעה בערכים המוגנים, הרי שזו נעה בין הרף הנמוך לבינוני. למסקנה זו הגעתי בשים לב לאופי התקיפה שביצע הנאשם כלפי המתלוננת ולחבלות אשר נגרמו לאחרונה ולאופי האיומים שהלה השמיע כלפיה, כפי שאלה פורטו בכתב האישום המתוקן.
14. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע עבירת התקיפה, שקלתי את הנזק שנגרם למתלוננת, כאשר אין המדובר בחבלות של מה בכך כגון אדמומיות בלבד, אלא בדימום באזור הפנים. כמו כן, לא התעלמתי מהנזק הפוטנציאלי הטמון במעשיו של הנאשם, כאשר נדמה שאך בנס לא נגרמו למתלוננת חבלות חמורות יותר, וזאת לנוכח טיב האלימות אשר הופעלה כלפיה מצדו של הנאשם, וכבר היו דברים מעולם.
- מנגד ולקולא, יש ליתן את הדעת לכך שלמעשים לא קדם תכנון מוקדם מצדו של הנאשם, וכי העבירות בוצעו בעידנא דריתחא ומתוך התפרצות כעס ספונטנית. לצד האמור, לא ניתן להתעלם מכך שהנאשם בחר לפתור את הסכסוך שנתגלע עם המתלוננת וליישב את המחלוקות בדרכים אלימות, תוך נקיטה בהתנהגות בריונית ושלוחת רסן. עוד אציין, כי אף אם אקבל, ולו לצורך הדיון בלבד, את טענתו של הנאשם בפני שירות המבחן, לפיה תקף את המתלוננת בתגובה לכך שהאחרונה הציקה וצעקה על בנו הקטין עובר לתקיפתה על ידו, וכי כתוצאה מכך חש כי כלו כל הקיצים ואיבד שליטה על דחפיו - הרי שעדיין אין בכך כדי להצדיק את מעשיו. אל לו לנאשם לעשות דין לעצמו, ואפילו נקלע למצב מורכב עם המתלוננת על רקע המגורים של השניים בבית האם ואפילו אם המתלוננת גערה בבנו הקטין, הרי שחלף התגובה האלימה והבריונית שבה נקט, היה עליו כפי שמצופה מכל אזרח הגון לנקוט באמצעים לגיטימיים בלבד העומדים לרשותו, כגון שיח תרבותי או פניה לרשויות אכיפת החוק. מנגד ולקולא ומבלי שחלילה אמעית בחומרת מעשיו של הנאשם, יצוין כי להתרשמותי התנהגותו של הנאשם אינה משקפת התנהגות של עברין פורע חוק אלא תגובה אלימה בלתי מידתית ובדרכים שאינן לגיטימיות של אב שנזעק להגן על בנו הקטין.
- לבסוף, על בית המשפט לשקול גם את אופי וחומרת התקיפה אשר הופעלה כלפי המתלוננת, כאשר הכוונה היא בעיקר לבחינת האזור בגוף שאליו כוונו המכות, האם מדובר בדחיפה או משיכה או שמא במכת אגרוף ובעיטות, האם מדובר במכה בודדת או במסכת מתמשכת של מכות וחבטות, והאם תוך כדי התקיפה נעשה שימוש בנשק קר כגון אלה, סכין וכיוצ"ב. כך למשל, ברי כי אין דין משיכה ביד של מתלונן תוך גרימת המטומה או אדמומיות על עורו, כדין סדרה של בעיטות או מכות אגרוף בחלקים שונים של הגוף, שכתוצאה מהם נגרמים למתלונן דימומים, נפיחויות ועוד. במקרה הנדון, הנאשם, בין היתר, נגח בפניה של המתלוננת ובעט בה מספר פעמים. לאור כל אלה, וככל שאנו נמצאים בגדרה של עבירת התקיפה הגורמת חבלה של ממש, הרי שמעשיו של הנאשם, כך לדעתי, נמצאים ברף חומרה שאיננו נמוך כלל ועיקר.
15. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע עבירת האיומים יש ליתן את הדעת למיהותו של המאויים ולטיבו ואופיו של הקשר בינו לבין המאיים. קרי, על בית המשפט לבחון אם האיומים הופנו, למשל, כלפי בעל תפקיד הנמנה עם רשות אכיפת החוק, כגון שוטר, סוהר, פקח, וכדומה; כלפי בן זוג או קרוב משפחה אחר; כלפי בעל תפקיד טיפולי שבא במגע עם המאיים, כגון עובד סוציאלי או קצין מבחן; כלפי מכר או אדם שאינו מוכר כלל למאיים; וכיוצא באלה. במקרה הנדון, הנאשם הפנה את האיום כלפי אחותו ולדידי, העובדה שעבירה זו בוצעה בתוך התא המשפחתי צריכה להיזקק לחובתו.
- בהקשר זה נתתי דעתי לכך שהנאשם איים על אחותו, לפגיעה מוחשית בחייה ובגופה. חומרת איומיו של הנאשם

- מקבלים משנה תוקף עת אלה לא נאמרו בעלמא, אלא לוו במעשה פיזי ונטעו בקרבה של המתלוננת פחד ממשי לפגיעה בחייה ומצוקה נפשית ממשית.
- כמו כן, לא ניתן להתעלם מפוטנציאל הנזק שהיה טמון במעשיו של הנאשם, כאשר ברי כי נסיבה זו של איומים שמלווה לה מעשה תקיפה הכולל דחיפה, נגיחה בפנים ובעיטות אף מעצימה את פוטנציאל הנזק, ויכולה הייתה להוביל לתוצאה קשה הרבה יותר מזו שנגרמה בסופו של יום.
16. זאת ועוד, לא אוכל להתעלם כי מעשיו של הנאשם נעשו לנגד עיניו של בנו הקטין ושל יתר בני המשפחה מה שבדאי העצים בקרבה של המתלוננת את תחושת עוגמת הנפש וההשפלה.
17. סקירת **מדיניות הענישה הנוהגת**, מעלה כי קיים מנעד רחב מאוד, הן של מתחמי ענישה והן של עונשים, אשר מושתים על נאשמים אשר הורשעו בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש ואיומים, כאשר ברי כי מתחמי העונש ההולמים נקבעים בין היתר לאחר שקלול מכלול הנסיבות הנלוות לעבירות, ואילו העונשים המושתים על הנאשמים השונים בתוך מתחמי הענישה, מטבע הדברים, תלויים במאפייניהם האישיים ובנסיבות שאינן קשורות למעשי העבירות.
18. כך למשל, במקרים רבים שבהם נדונו נאשמים בגין ביצוע עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש ואיומים, קבעו בתי המשפט כי הרף התחתון של מתחם העונש ההולם הוא מאסר מותנה. ראו בעניין זה: רע"פ 4797/15 לורנס כהן נ' מדינת ישראל, (15.07.2015); בע"פ ג (מחוזי מרכז) 35055-08-13 אייל אלנעאגנה נ' מדינת ישראל, (20.10.2013); בע"פ (מחוזי באר שבע) 25706-12-12 אביבי לוי נ' מדינת ישראל, (10.04.2013); כן ראו: ת"פ (שלום רמלה) 6229-03-15 מדינת ישראל נ' צברי סלימאן, (22.12.2015); ת"פ (שלום אילת) 10228-05-14 מדינת ישראל נ' הנרי גטניו, (09.09.2015); ת"פ (שלום ראשון לציון) 14928-08-11 מדינת ישראל נ ג די סיסוייב, (22.06.2015).
19. מנגד, לא אחת קבעו בתי המשפט בעניינים של נאשמים אשר הורשעו בביצוע עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש ואיומים, כי תחתיתו של מתחם העונש ההולם הוא מאסר בפועל, ולו לריצוי בעבודות שירות, ובהתאם לכך גם הושתו עליהם עונשים הכוללים רכיב של מאסר. ראו בעניין זה, למשל: ע"פ ג (מחוזי תל אביב יפו) 52604-06-14 סדי מקונן נ' מדינת ישראל, (07.01.2015); ע"פ (מחוזי באר שבע) 40528-08-13 דוד אביטבול נ' מדינת ישראל, (11.12.2013); כן ראו: ת"פ (שלום ראשון לציון) 45440-12-13 מדינת ישראל נ' מוטי גנסקי, (10.06.2015); ת"פ (שלום תל אביב יפו) 21918-12-13 מדינת ישראל נגד גלעד יצחק רבינוביץ, (13.04.2015).
20. יצוין כי אף כאשר דובר בנאשמים אשר הורשעו בעבירה אחת של תקיפה הגורמת חבלה, ללא עבירות נלוות, גם אז לא אחת נקבעו מתחמי ענישה שהרף התחתון שלהם הוא מספר חודשי מאסר בפועל, ונגזרו עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. כך למשל, ראו ע"פ ג (מחוזי תל אביב יפו) 42650-08-15 עזרא נ' מדינת ישראל, (28.10.2015); ע"פ ג (מחוזי ירושלים) 64130-06-15 אשרף סברי נ' מדינת ישראל, (01.11.2015); ע"פ (מחוזי תל אביב יפו) 28087-07-16 מאיר נ' מדינת ישראל, (02.11.2016).
- ואם הדברים אמורים ביחס לעבירה בודדת של תקיפה הגורמת חבלה, אז ברי כי הם נכונים מכוח קל וחומר עת עסקין בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה שלה נלווית עבירה נוספת של איומים.
21. כן נתתי דעתי לפסיקה אליה הופנה בית המשפט על ידי המאשימה, וגם בה יש כדי להעיד אודות רוחבו של מנעד העונשים הקיים בעבירות ממין זה, וברי, וזאת חשוב להדגיש, כי הענישה היא לעולם אינדיווידואלית ו"אין עסקין בשיטת ניקוד, או באריתמטיקה. ענישה היא מלאכת מחשבת - ולא מלאכת מחשב" (ע"פ 5768/10 פלוני נ' מדינת ישראל, (08.06.2015)); וממילא השיקול שעניינו "מדיניות הענישה" הינו אך שיקול אחד מבין מכלול השיקולים אותם ישקול בית המשפט בטרם קביעת מתחם העונש ההולם וגזירת הדין (ראו בעניין זה ע"פ 1903/13 חמודה עיאשה נ' מדינת ישראל, (25.06.2013)).
22. לאור כל האמור לעיל, בהתחשב בעקרון המנחה, בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת, ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, ובייחוד לאחר שנתתי דעתי לטיב

האלימות אשר הופעלה כלפי המתלוננת, לחבלות אשר נגרמו לה, ולכך שבנוסף לעבירת התקיפה הגורמת חבלה ביצע הנאשם עבירת איומים, הריני לקבוע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של ינוע בין מאסר למשך מספר חודשים בודדים, אשר יכול שירוצה בעבודות שירות, לבין 9 חודשי מאסר בפועל.

ד. גזירת עונשו של הנאשם

23. אשר לגזירת עונשו של הנאשם בגדרי מתחם העונש ההולם, כאמור בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, על בית המשפט לשקול בעניין זה את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כפי שאלו מפורטות בסעיף 40יא לחוק העונשין. בעניין זה, נתתי דעתי לעובדה כי לנאשם עבר פלילי הכולל 13 רשומים קודמים מהשנים 1991-2009 (שהתיישנו זה מכבר אך לא נמחקו), במגוון עבירות ובהן עבירות אלימות, רכוש וסמים. כמו כן הנאשם הספיק לרצות בעברו 3 תקופות מאסר מאחורי סורג ובריח.

לקולא, יש ליתן את הדעת לכך שהנאשם הודה בביצוע העבירות, מה שייתר את העדתה של המתלוננת בבית המשפט ואף הביא לחיסכון בזמן שיפוטי יקר. בנוסף, וזה העיקר, את מירב המשקל, ככל שהדברים נוגעים לנסיבה זו, יש לייחס לעובדה כי הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו ותאר תחושת בושה ואשמה על הפגיעה במתלוננת. עוד יש ליתן את הדעת לעובדה כי הנאשם שהה במעצר מאחורי סורג ובריח במשך מספר שבועות, וכי במשך תקופה ארוכה נוספת היה משוחרר תחת תנאים מגבילים. ברי כי הליך המעצר אינו עונש או "מקדמה על חשבון העונש", אך סבורתני כי היה בהליך המעצר כדי להעביר לו את המסר הנדרש ולהרתיעו במידה רבה מביצוע עבירות נוספות בעתיד וייתכן שאף ניתן לשקול שיקול זה במסגרת סעיף 40יא(3) לחוק העונשין.

24. כל אלה, על פניו, היו צריכים להביא את בית המשפט למסקנה כי יש לגזור את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם העונש ההולם. דא עקא, בנסיבותיו החריגות של התיק הנדון מצאתי, כפי שסברה אף המאשימה, לסטות ממתחם העונש ההולם (בזהירות אומר כי לא נהירה לי עמדת המאשימה אשר מצד אחד, נמנעה מלהציג מתחם עונש הולם; מצד שני, הפנתה לפסיקה בה בתחתית המתחם נקבע עונש של 3 חודשי מאסר; מצד שלישי, טענה כי יש לסטות ממתחם העונש ההולם; ומצד רביעי - עתרה להשית על הנאשם עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. ברי כי הענש לו עתרה המאשימה בסופו של יום אינו עולה בקנה אחד עם יתר טיעוניה). כך או כך, סעיף 40ד(א) לחוק העונשין קובע כי מקום בו מצא בית המשפט כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם", רשאי הוא לסטות ממתחם העונש אשר נקבע בעניינו של אותו הנאשם, ולגזור עליו עונש החורג לקולא מאותו מתחם.

במקרה הנדון, הרי מדובר בנאשם אשר ביצע העבירות לא מאפיין את אורחות חייו בשנים האחרונות ומשכך נדמה כי קשה לדבר על "שיקום" במלוא מובן המילה. שכן, שיקום נועד לאדם אשר מנהל את חייו בצורה לא תקינה, וכעת הוא מבקש לשנות מאורחותיו ולהשתקם. מנגד, אדם אשר מנהל אורח חיים נורמטיבי ואשר מעד אך פעם אחת בלבד, לא יכול לשקם את חייו, מאחר שאלה "משוקמים" ממילא. בנסיבות כגון דא, ומבלי שהתעלמתי מהערכת שירות המבחן לפיה ללא סיוע של גורם טיפולי עודנה נשקפת מן הנאשם מסוכנות מסוימת להמשך קשר קונפליקטואלי עם המתלוננת, נדמה כי דרישה לקיומו של הליך שיקום "מוסדי" כתנאי בלעדיו אין לסטייה לקולא ממתחמי ענישה תביא לתוצאה לא צודקת, לפיה לעולם לא ניתן יהיה לסטות ממתחמי הענישה בעניינם של נאשמים אשר למעט ביצוע העבירות שבגינן הם הועמדו לדין לא מבצעים עבירות נוספות.

המדובר במצב מוקשה, ולא בכדי נקבע בפסיקה כי אין הכרח שהנאשם יעבור שיקום "מוסדי" במסגרת טיפולית כלשהי, ולעיתים די בכך שבית המשפט ישתכנע כי הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי, משתף פעולה עם רשויות החוק ושירות המבחן, לא שב לדרכיו הרעות ולא מסתבך עוד בפלילים, כדי לקבוע כי אותו נאשם "השתקם או שיש סיכוי של ממש שישתקם בעתיד". לא אחת, מצאו בתי המשפט לסטות לקולא ממתחמי הענישה שקבעו, וזאת חרף היעדר הליך שיקום מוסדי, וראו בעניין זה: רע"פ 7683/13 דויד פרלמן נ' מדינת ישראל, (23.02.2014); ע"פ 1903/13 חמודה עיאשה נ' מדינת ישראל, (14.07.2013); רע"פ 1441/14 חמיס נ' מדינת ישראל, (09.12.2014); ע"פ 5341/13 מדינת ישראל נ' מוחמד אלקרעאן, (08.12.2013); עפ"ג (מחוזי באר שבע) 37682-03-13 גרניק נ' מדינת ישראל, (20.11.2013).

25. הנה כי כן, בעניינינו, אמנם הנאשם אינו מצוי בעיצומו של הליך שיקומי מוסדי ואולם, מצאתי כי יש לחרוג בעניינינו לקולא ממתחם העונש אשר קבעתי. למסקנה זו הגעתי בשים לב לעובדה כי עסקינן בנאשם אשר עברו הפלילי התיישן זה מכבר (אך לא נמחק), כאשר הרשעתו האחרונה הינה משנת 2009 (קרי לפני כעשור), כאשר מאז ועד היום זו הסתבכותו הראשונה עם החוק; לחלופי הזמן מעת ביצוע העבירות ולעובדה כי מאז הוא לא ביצע כל עבירות נוספות. במקרה הנדון, מבלי להתעלם מחומרת העבירות שבהן הורשע, לנוכח העובדה כי הנאשם מקפיד לקיים אורח חיים נורמטיבי ויצרני, ומהווה נדבך חשוב בפרנסת בנו הקטין לו הוא מהווה הורה יחידני, ולאחר ששקלתי את הפגיעה שעלולה להיגרם לנאשם ובייחוד לבנו הקטין (התלוי בו רגשית וכלכלית), ככל שיושת עליו עונש מאסר, ולו לריצוי בעבודות שירות (וזאת חרף העובדה כי הכלא אינו זר לו) - שוכנעתי כי גזירת עונש הכולל רכיב של מאסר, לא יעלה בקנה אחד עם עקרון ההלימה. עוד נתתי דעתי לעובדה כי הנאשם ביקש להביע חרטה על מעשיו גם בפני המתלוננת ולפייסה, והיה נכון ליטול חלק בהליך של "צדק מאחיה" עמה וכי לפי דבריו, האחרונה דחתה את מאמציו אלו (למותר לציין, שברור לכל כי זו זכותה המלאה). לדידי, יש בעצם כך כדי ללמד על כך שהנאשם הפנים את חומרת מעשיו ואת השלכותיהם, וכדי למזער את הסיכון שמא אלה יישנו בעתיד.

26. מסקנתי לפיה יש לסטות לקולא ממתחם העונש ההולם אף מתחזקת בנסיבותיו החריגות של התיק הנדון, ומאחר שבשל מצבו הרפואי הוא נמצא כלא כשיר לביצוע עבודות שירות. אודות מצבו הרפואי של הנאשם, ניתן ללמוד כאמור, מחוות דעת הממונה על עבודות השירות, אשר מבוססת על בדיקתו ובדיקת מסמכיו על ידי רופא שב"ס. דבריו של רופא שב"ס מובאים בחוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 23.10.2018, ושם מצוין, בין היתר, כי הנאשם סובל מבעיות גב, מתקשה לעבוד בשל פריצות דיסק וכי הוא צפוי לעבור ניתוח בגבו. למותר לציין, כי מצבו הבריאותי של הנאשם ומוגבלותו הם אכן מהנתונים שעליהם רשאי, ושלא לומר מחויב, הממונה על עבודות השירות לבסס את חוות דעתו (וראו בעניין זה סעיף 51ב(1)(2)(ו) לחוק העונשין). לצד אלה, כאשר מניעותו של הנאשם לבצע עבודות שירות נובעת מנסיבות שאינן תלויות בו או ברצונו הטוב, אלא אך בשל מצבו הבריאותי שאליו הוא נקלע על כורחו, דומני כי לא יהיה זה צודק או הוגן לגזור עליו כעתירת המאשימה חלף מאסר בעבודות שירות, מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח, ואפנה בעניין זה לדבריו של כב' השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין ברע"פ 1/09 ג'ו'ו אסרף נ' מדינת ישראל, (17.03.2010):

"נציין כי במובן הערכי אין מצבו של אדם עם מוגבלויות צריך לדעתנו להיות שונה לרעה מזה של כל אדם, לא רק בשל חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, תשנ"ח-1998, המדבר (סעיף 2) ב'זכותו להשתתפות שיוונית ופעילה בחברה בכל תחומי החיים', אלא בשל חובת הגינות שאינה טעונה חוק, והיא מעוגנת בערכים אנושיים בסיסיים. הרי לא יתכן, כי אדם עם מוגבלות יאסר במקום שאחר לא יאסר."

27. דברים אלה של בית המשפט העליון ברורים וחד משמעיים הם, ונדמה שלא בכדי ניתן למצוא כיום בפסיקה השונה לא מעט מקרים שבהם דובר בנאשמים אשר בית המשפט מצא תחילה כי העונש הראוי להם הוא מאסר בעבודות שירות, אולם בשל מצבם הבריאותי שבעטיו הם נמצאו כלא כשירים להשמה בעונש זה, השית עליהם בסופו של יום ענישה מקלה יותר. כך למשל ראו: ע"פ 2383/16 קאעוד תמימי חמזה נ' מדינת ישראל, (02.01.2017); ע"פ (מחוזי ירושלים) 2208/10 יוסף גולדציאן נ' מדינת ישראל, (06.05.2010); ע"פ ג' (מחוזי חיפה) 44648-02-15 מדינת ישראל נ' ראיך אבו חמדה, (18.06.2015); ת"פ (שלום קריות) 54158-11-14 מדינת ישראל נ' אנדריי לובנצ'וב, (30.04.2017); ת"פ (שלום קריות) 23917-04-15 מדינת ישראל נ' פלוני, (03.07.2016); ת"פ (שלום רמלה) 21679-04-15 מדינת ישראל נ' שאול בראנץ, (24.02.2016); ת"פ (שלום רחובות) 9524-12-13 מדינת ישראל נ' פלוני, (21.10.2015).

עוד יצוין, כי במקרים חריגים יכול מצב בריאותי של נאשם, כשלעצמו, להצדיק סטייה לקולא ממתחם העונש ההולם (וראו בעניין זה, פסק הדין בעניינו של אורי לופליאנסקי, בע"פ 4456/14 אביגדור קלנר נ' מדינת ישראל, (29.12.2015); וע"פ 4506/15 צבי בר נ' מדינת ישראל, (11.12.2016)). אכן, כל מקרה צריך להיבחן לגופו ולא בכל מקום שבו עסקינן בנאשם הלוקה בבריאותו, יביא הדבר מניה וביה לסטייה לקולא ממתחם העונש וממילא גם לא להימנעות מהשתתפות עונש מאסר. לצד אלה, אין להתעלם מהעובדה כי בהשוואה לאנשים בריאים, נשיאת

עונש מאסר היא קשה ופוגענית יותר בעבור אנשים שמצבם הבריאותי או הנפשי רעוע, והרי שהנזק שעלול להיגרם להם כתוצאה מעונש זה הוא רב יותר.

בהינתן כל אלה - בשים לב למצבו הרפואי של הנאשם, שבעטיו הוא נמצא כלא כשיר לביצוע עבודות שירות מצאתי כי לא יהיה זה צודק להשית עליו, חלף עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, עונש מאסר לריצוי בפועל.

28. לאור כל הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, כפי שפורטו לעיל, השתכנעתי כי ניתן במקרה הנדון להימנע מהשתת ענישה הכוללת רכיב של מאסר בפועל (ולו לריצוי בעבודות שירות), ולהסתפק חלף כך בגזירת צו של"צ בהיקף גבוה, לצד פיצוי וענישה נלווית צופה פני עתיד שיהיה בה כדי להרתיע את הנאשם מלשוב לבצע עבירות אלימות כלפי זולתו.

29. באשר להיקף שעות השל"צ, יצוין, שלא מצאתי לנכון לקבל את המלצת שירות המבחן, וכפי הידוע המלצתו של שירות המבחן, כשמה כן היא - המלצה בלבד (ראו והשוו: דבריו של כב' השופט מ' שמגר בע"פ 344/81 **מדינת ישראל נ' שחר סגל**, פ"ד לה(4) 313, 318 (1981); בע"פ 1472/15 **שי שעשוע נ' מדינת ישראל**, (17.05.2015); בע"פ 7389/13 **נתן טייטלבוים נ' מדינת ישראל**, (17.12.2013); בע"פ 5212/13 **שמעון נ' מדינת ישראל**, (29.08.2013)).

30. **לאור כל המקובץ לעיל, הריני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:**

א. **צו של"צ בהיקף של 300 שעות.**

שירות המבחן מתבקש להכין עבור הנאשם תכנית של"צ, וזאת בתוך 30 ימים מהיום. לאחר קבלת התכנית, אאשרה ללא צורך בדיון נוסף.

הובהרה לנאשם חשיבות שיתוף הפעולה עם שירות המבחן, והמשמעויות של אי ביצוע צו השל"צ.

ב. **הנאשם יחתום על התחייבות כספית על סך ₪ 10,000** שלא לעבור כל עבירת אלימות, וזאת לתקופה של שלוש שנים מהיום.

העתק מגזר הדין בדחיפות לשירות המבחן.

ג. **מאסר מותנה למשך 6 חודשים**, אשר יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מהיום יעבור הנאשם כל עבירת אלימות מסוג פשע.

ד. **מאסר מותנה למשך 2 חודשים**, אשר יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מהיום יעבור הנאשם כל עבירת אלימות, לרבות אלימות מילולית, מסוג עוון.

ה. **פיצוי כספי בסך ₪ 6,000** אשר ישולם למתלוננת, ע"ת/1. הפיצוי ישולם ב- 12 שיעורים שווים ורצופים כשהראשון שבהם בתוך 60 יום מהיום.

מצורף בזאת טופס פרטי ניזוק.

המזכירות תשיב לנאשם הכספים שהופקדו על ידו בקופת ביהמ"ש במסגרת הליך המעצר מושא תיק זה.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ב חשוון תשע"ט, 31 אוקטובר 2018, במעמד הצדדים.